

Tămăduirea omului

ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE IERÓTHEOS VLACHOS
Mitropolit de Nafaktos și Sfântul Vlasie

Din păcate, în ziua de azi, mulți văd Biserica dintr-o perspectivă morală, socială și religioasă; în concepția lor, oamenii trebuie să devină morali, buni cetățeni și buni familiști, să meargă la biserică, pentru a trăi bine și aici, dar și după moarte să-L îmbuneze pe Dumnezeu și să câștige Raiul.

„S-a răspândit concepția conform căreia scopul teologiei este, desigur, și tămăduirea, dar doar în perspectiva vieții viitoare. Cum ar veni, să aplicăm noi astăzi o metodă terapeutică, dar rezultatele terapiei le vom vedea abia după moarte, sau în ceasul morții. Adică, suntem acum băieți buni, ținem poruncile și participăm la curățire, în sensul că evităm păcatele – și, de obicei evităm «anumite» păcate, care au o semnificație extrem de concretă, și ajungem apoi în ceasul morții și, pentru că suntem noi băieți buni, și pentru că suntem băieți morali, o să ne ducem în Rai, drept răsplată pentru buna noastră purtare din viața aceasta.”

Și totuși, personalitatea bolnavă a omului are nevoie de tămăduire. Inima trebuie curățită, iar mintea, luminată. Mintea este acel organ – lentila care s-a înnegrit, s-a întunecat – ce trebuie curățit și luminat acum, pentru a funcționa bine și în viața aceasta, și pentru a putea vedea și Lumina lui Dumnezeu la a Doua Venire, Dumnezeu făcându-Se astfel Lumină pentru om.

„Dacă însă Lumina i s-ar revela omului dintr-odată, fără ca el să fie pregătit și fără să-și fi curățit «lentilele», în loc să-L vadă pe Dumnezeu

ca Lumină, Îl va vedea ca foc. Și un orb, care a trăit toată viața în întuneric – bine, ochii lui sunt normali, dar nu sunt obișnuiți cu vederea luminii și, practic, omul ăsta este orb –, dacă brusc îl scoatem afară în miezul zilei, vara, când nu e umbră de nor pe cer, simpla această expunere a lui bruscă la razele soarelui, așezarea aceasta cu fața în soare ar putea să-i distrugă ochii definitiv. În mod sigur, ochii o să-i fie afectați și, cel mai probabil, omul, în loc să vadă, va ajunge orb pe viață.

Din acest motiv, este nevoie să-și exerseze treptat ochii, să și-i obișnuiască, și numai după ce și i-a obișnuit să se poată plimba la soare. Dacă-i trece vreodată cuiva prin cap să-și piardă vederea, atunci să-și pună o bandă adezivă pe ochi, ca să-i forțeze să stea deschiși, și să se pună cu fața în soare, în toiul zilei, când nici presiunea atmosferică nu este prea mare, și-o să vedeți că nu trec bine cinci minute și-o să-și distrugă ochii. De aceea, bun lucru este să vadă cineva soarele, dar ➔

⇒ totodată e și periculos. Soarele este și bun, dar soarele poate să fie și rău, depinde cum îl folosește omul.”

Hristos S-a întrupat, Și-a asumat întreaga fire omenească pentru a o tămădui, căci, așa cum spune Sfântul Grigorie Teologul, „ceea ce nu este asumat nu este nici tămăduit”. Botezul, Mirungerea și Dumnezeiasca Euharistie contribuie la curățire, luminare și îndumnezeire, cu condiția, desigur, ca omul să răspundă lucrării lui Dumnezeu cu propria lui împreună-lucrare. Clericii sunt doctorii ce oferă tratamentul terapeutic prin metoda isihasmului și prin Tainele Bisericii. Acesta este un lucru extrem de important. Biserica este adevăratul spital duhovnicesc. Din perspectiva aceasta putem vorbi despre tămăduire.

Isihasmul nu este un adaos ulterior, care a luat amploare odată cu Sfântul Simeon Noul Teolog și Părinții veacului al XIII-lea și al XIV-lea, ci este tradiția autentică a Sfinților, prin care luăm parte cu vrednicie la Tainele Bisericii.

„Esența acestei tradiții [isihaste] a fost tradiția ascetică a Părinților, care a fost păstrată de-a lungul veacurilor mai ales în mănăstiri, și în special după Simeon Noul Teolog, care a provocat o uriașă revoluție în epoca sa, și mi se pare că tare mai e nevoie astăzi iarăși de aceeași revoluție.

De aceea, este o deformare a realității istorice să vorbim de Marii Părinți ai Bisericii separat de Părinții niptici, ca și cum Părinții niptici ar fi altceva decât restul Părinților. Toți Părinții au fost niptici, toți Părinții au fost nevoitori. Chiar și atunci când Apostolul Pavel spune: «fii treaz în toate» (II Tim. 4, 5), nu se referă doar la doi-trei călugări, ci la toți creștinii. Citindu-l azi pe Apostolul Pavel și

Sfânta Scriptură, s-a demonstrat deja că această tradiție ascetică [niptică-isihastă] este esența Sfintei Scripturi.”

Apusenii studiază isihasmul din perspectiva misticismului oriental. Însă isihasmul autentic al Părinților – care are drept scop tămăduirea omului ca întreg, alcătuit din suflet și trup, și îl călăuzește pe om nu la o stare abstractă, ci la comuniunea reală cu Dumnezeu – nu are nicio legătură cu misticismul oriental, care urmărește despărțirea sufletului de trup și intrarea lui în absolutul suprapersonal.

„Teologii isihăști, printre care și Grigorie Palama, au exprimat uneori aceste perspective nu la modul analitic, ci apoftegmatic. Iar teologii apuseni au luat apoftegele Părinților isihăști și-au tras ei concluzia că «misticii» ăștia ai Răsăritului nu respectă Sfânta Scriptură ca temelie a credinței, și nici nu dau cine știe ce importanță Întrupării, nici Tainelor Bisericii. După părerea mea, atunci când cineva are în vedere aceste lucruri pe care le-am tot discutat noi aici, înțelege că scopul Tainelor este luminarea și îndumnezeirea.”

Tradiția isihastă și viața liturgică a Bisericii sunt strâns legate una de alta, și împreună îl călăuzesc pe om la curățire, luminare și îndumnezeire. Atunci dogmatica empirică este trăită la modul concret. Dogma devine experiență.

Această tradiție isihastă, împreună cu inițierea în Biserică – în

viața ei liturgică sunt cele care i-au păzit pe ortodocși în zilele cele grele ale robiei lor.

„În epoca prăbușirii Bizanțului, succesul Bisericii era mare. Biserica înflorea în timp ce statul se prăbușea. Peste tot, în acele zile, se impuseră episcopi care aveau Rugăciunea minții, pentru că se răspândise isihasmul. Și acesta este motivul pentru care neamul a fost salvat. Pentru că, dacă în timpul stăpânirii turcești n-am fi avut episcopi isihăști, fenomenul acesta al noilor mucenici, și al musulmanilor care se făceau ortodocși și apoi se duceau și mărturiseau, n-ar mai fi fost atât de fervent. Acum eram cu toții musulmani, așa cum s-a întâmplat cu ortodocșii din Orientul Mijlociu, care n-au mai rămas decât o mână de oameni. În jurisdicția Patriarhiei Ecumenice, sub a cărei oblăduire se afla Sfântul Munte, au rămas mulți ortodocși. Toată zona Balcanilor este ortodoxă.”

Prin urmare, Biserica Ortodoxă este adevăratul spital, care îl ajută pe om să se lepede de iubirea de sine și să dobândească dragostea de Dumnezeu și de aproapele, dragostea cea jertfelnică. Dacă omul dobândește ochi de-Dumnezeu-văzător, va vedea slava lui Dumnezeu ca Lumină și, pentru el, aceasta va fi Raiul și Împărăția lui Dumnezeu. Acest fapt arată că Biserica nu este o simplă religie, nici un sistem social, moral și filantropic, ci este nădejdea lumii acesteia și a celei ce va să vie.

¹Text preluat din volumul: † Ierótheos, Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie, *Dogmatica empirică a Bisericii Ortodoxe Sobornicești după învățăturile prin viu grai ale Părintelui Ioannis Romanidis*, vol. II: *Dumnezeul Treimic. Crearea lumii. Căderea. Întruparea. Biserica. Viața de după moarte*, traducere din lb. greacă de Tatiana Petrache și Mănăstirea Diaconești, Ed. Doxologia, Iași, 2017, pp. 543-546.

Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor

În perioada 1 iulie - 31 august 2024, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfințitul Părinte Athanasie, Mitropolit de Sisaniou și Siatistis, Înaltpreasfințitul Părinte Ioachim, Arhiepiscopul Romanului și Bacăului, Înaltpreasfințitul Părinte Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord, Înaltpreasfințitul Părinte Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, Preasfințitul Părinte Macarie, Episcop al românilor ortodocși din Europa de Nord, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, au săvârșit Sfânta Liturghie, au sfințit și au binecuvântat următoarele unități de cult de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor:

► Marți, 2 iulie 2024, IPS Părinte Athanasie împreună cu PS Părinte Nichifor au săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Sf. Voievod Ștefan cel Mare” din Iași, Protopopiatul Iași II.

► Sâmbătă, 6 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie, a sfințit pictura bisericii, turnul clopotniță și un monument închinat eroilor, la Parohia „Sf. Mare Mucenic Dimitrie” Orăști, comuna Drăgănești, Protopopiatul Tg. Neamț. La final, pentru activitatea desfășurată în parohie, părintele Cristinel Teșu a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

► În Duminica a II-a după Rusalii, 7 iulie 2024, IPS Părinte

Teofan și PS Părinte Macarie au fost prezenți în mijlocul obștii monahale de la Mănăstirea Tazlău, județul

Neamț. Ierarhii au săvârșit Sfânta Liturghie și slujba de târnosire a bisericii. La final, în semn de recunoștință pentru înnoirea ansamblului monahal, protosinghelul Iosif Chiriac, starețul mănăstirii, a primit „Crucea Moldavă”.

► În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Bucium din Iași. După Vohodul Mare, diaconul Alexandru Negurici a fost hirotonit preot pe seama Mănăstirii Bucium. După-amiază, ierarhul a sfințit casa parohială din Parohia „Sfinții Trei Ierarhi” Podolenii de Jos, comuna Cozmești, Protopopiatul Iași II.

⇒ ▶ Sâmbătă, 13 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Sf. Proroc Ilie Tesviteanul” Icușeni Vale, comuna Vorona, Protopopiatul Botoșani.

▶ În Duminica a III-a după Rusalii, 14 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit pictura bisericii din Parohia „Sf. Lazăr și Sf. Proroc Ilie” Brustureț, comuna Mironeasa, Protopopiatul Iași III. La final, pentru munca depusă la ridicarea sfântului lăcaș, pr. Dan Florin Buțincu a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

▶ Vineri, 19 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Eșanca din Botoșani.

▶ Mănăstirea Nechit din județul Neamț a găzduit un eveniment deosebit: în data de 20 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a sfințit noul parclis al mănăstirii. La final, în semn de recunoștință pentru grija față de obștea monahală, părintele arhimandrit Zenovie Grigore și părintele protosinghel Nicodim Bărbuță au primit Crucea „Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv”.

▶ În Duminica a IV-a după Rusalii, 21 iulie 2024, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Sf. Ierarh Nicolae” Suharău, Protopopiatul Darabani.

▶ Sâmbătă, 27 iulie 2024, credincioșii din orașul Podu Iloaiei au participat la slujba de sfințire a bisericii din Parohia „Sf. Mare Mucenic Pantelimon” Henci, Protopopiatul Iași III. La eveniment a fost prezent și PS Părinte Nichifor. Pentru efortul depus la ridicarea și înfrumusețarea bisericii, părintele Claudiu Constantin Felecanu a fost hirotesit iconom.

▶ În Duminica a V-a după Rusalii, 28 iulie 2024, doi ierarhi au resfințit biserica Parohiei „Sf. Voievozi”

Hudești, comuna Hudești, Protopopiatul Darabani: IPS Părinte Teodosie și PS Părinte Nichifor. Pentru efortul depus la înfrumusețarea bisericii, părintele Eugen Lăzărescu a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

▶ Sâmbătă, 3 august 2024, PS Părinte Nichifor a fost prezent în mijlocul credincioșilor din Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Străteni, comuna Lozna, Protopopiatul Dorohoi. Ierarhul a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit casa socială a parohiei. La final, pentru activitatea desfășurată în parohie, părintele Alexandru Constantin Gălbău a fost hirotesit iconom stavrofor.

▶ În Duminica a VI-a după Rusalii, 4 august 2024, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Parohia „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” Petru Vodă, Protopopiatul Ceahlău.

▶ De sărbătoarea Schimbării la Față a Mântuitorului Iisus Hristos, 6 august 2024, IPS Părinte Teofan împreună cu PS Părinte Paisie au săvârșit Sfânta Liturghie la mănăstirea de pe Muntele Ceahlău, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

▶ În aceeași zi, IPS Părinte Serafim a săvârșit Sfânta Liturghie la Schitul Icoana Nouă din județul Neamț.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Sângeap-Basaraba din județul Iași.

▶ Miercuri, 7 august 2024, de sărbătoarea Sfintei Cuvioase Teodora de la Sihla, IPS Părinte Teofan împreună cu PS Părinte Ignatie și PS Părinte Paisie au săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Sihăstria.

▶ În aceeași zi, IPS Părinte Serafim a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sf. Mare Mucenic Gheorghe” și „Sf. Cuvioasă Teodora de la Sihla” (Catedrala Veche) din Iași.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Sihla.

▶ Sâmbătă, 10 august 2024, credincioșii din localitatea Ion Neculce au participat la slujba de sfințire a bisericii din Parohia „Sf. Cuvioasă Parascheva” Ion Neculce, Protopopiatul Pașcani. La eveniment a fost prezent și IPS Părinte Teofan. Pentru efortul depus la ridicarea și înfrumusețarea bisericii, părintele Cristian Bozariu a fost hirotesit iconom.

⇒ ▶ În Duminica a VII-a după Rusalii, 11 august 2024, trei ierarhi au sfințit biserica Schitului „Sf. Împărați Constantin și Elena” Băiceni, comuna Todirești: IPS Părinte Teofan, PS Părinte Veniamin și PS Părinte Emilian. La final, în semn de recunoștință pentru înnoirea ansamblului monahal, protosinghelul Galaction Suharu, egumenul mănăstirii, a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

▶ De sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, 15 august 2024, IPS Părinte Teofan împreună cu IPS Părinte Ioachim au săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Văratec.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Zosin.

▶ Sâmbătă, 17 august 2024, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit biserica Parohiei „Sf. Cuv. Parascheva” Măndrești, comuna Ungureni, Protopopiatul Boțoșani.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie și a resfințit biserica Parohiei „Sf. Apostoli Petru și Pavel” Poiana, comuna Negrești, Protopopiatul Tg. Neamț. La final, pentru activitatea desfășurată în parohie, părintele Ionuț Lupoi a fost hirotosit iconom stavrofor.

▶ În Duminica a VIII-a după Rusalii, 18 august 2024, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit biserica Parohiei „Sf. Ilie” Movileni, comuna Concești, Protopopiatul Darabani. Pentru efortul depus la ridicarea și înfrumusețarea bisericii, părintele Marius Barbacariu a fost hirotosit iconom stavrofor.

▶ În aceeași zi, PS Părinte Nichifor a săvârșit Sfânta Liturghie și a resfințit biserica Parohiei „Sfânta Treime” Miroslavești, comuna Miroslavești, Protopopiatul Pașcani. La final, pentru activitatea desfășurată în parohie, părintele Liviu Siminciuc a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

▶ Sâmbătă, 24 august 2024, IPS Părinte Teofan a săvârșit Sfânta Liturghie și a sfințit biserica Parohiei „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” Vișoara, comuna Vișoara Mare, Protopopiatul Darabani.

▶ În Duminica a IX-a după Rusalii, 25 august 2024, credincioșii din orașul Bicaz au participat la slujba de sfințire a bisericii din Parohia „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” Secu-Izvorul Alb, Protopopiatul Piatra Neamț. La eveniment a fost prezent și IPS Părinte Teofan. Pentru efortul depus la ridicarea și înfrumusețarea bisericii, părintele Aurel Florea a primit Crucea „Sfântul Ierarh Dosoftei”.

Protosinghelul Stelian Boaru, de la Mănăstirea Râșca, a trecut la Domnul

Luni, 29 iulie 2024, protosinghelul Stelian Boaru, slujitor și duhovnic la Mănăstirea Văratec, a trecut la Domnul.

În anul 1992, a fost tuns în monahism la Mănăstirea Râșca, unde a viețuit până în 2005. În acel an, a fost numit preot slujitor la Mănăstirea Văratec, unde a slujit și viețuit până în 2022. Din cauza unei boli, s-a retras la Mănăstirea Râșca, locul său de metanie, unde a fost înmormântat pe 1 august 2024.

Stavrofora Iosefina Giosanu, sta-reța Mănăstirii Văratec, l-a descris

pe Părintele Stelian ca un preot devotat slujirii, iubitor de Dumnezeu și de oameni.

Dumnezeu să-l ierte și cu dreptii să-l așeze!

Obiectele Sfântului Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, au fost expuse la Muzeul Mitropolitan Iași

Joi, 4 iulie 2024, Muzeul Mitropolitan Iași a organizat vernisajul expoziției „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin (1724-2024) – 300 ani de la trecerea în veșnicie”. Obiectele ierarhului care a păstorit Episcopia Romanului între anii 1707 și 1714 au fost expuse la Iași în perioada 4 iulie – 30 septembrie 2024.

Expoziția a cuprins numeroase obiecte de cult care i-au aparținut Sfântului Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, care scot în evidență cele mai semnificative momente din activitatea sa în cadrul eparhiei și dezvăluie contribuția sa în plan cultural-istoric și religios.

Au fost expuse piese de mare valoare spirituală, precum: omoforul, veșmântul arhieresc, care a fost

purtat în perioada în care a păstorit Eparhia Romanului, manuscrisul *Rostul de Aur*, care a fost dăruit Episcopului Pahomie în anul 1704, de către Sfântul Dimitrie al Rostovului. Un alt obiect de mare valoare îl reprezintă Sfântul Antimis imprimat

pe pânză de in, cu text tipărit în slavonă, care a circulat în secolul al XVII-lea. Acesta a fost sfințit „de soborul arhierilor” în timpul lui Petru I, țarul Rusiei, textul completat cu mâna incluzând numele hramului bisericii și anul în care a fost oferit ➔

⇒ Pocrovului Preasfintei Născătoare, anul 7222 (1714) Avg.150, și semnătura autografă „Pahomie episcop Romanschî”.

De asemenea, au fost vernisate obiecte valoroase de la Schitul Pocrov din județul Neamț: tablouri cu reprezentarea Sfântului Pahomie, rugăciunea scrisă de mână sa la

sfințirea așezământului, pomelnicul ctitoresc din anul 1714, o serie de imagini foto-documentare de la Biblioteca Academiei Române și panouri informative care fac referire la viața sfântului, de la Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” din Bacău, prin contribuția muzeografului Elena-Brândușa Popovici.

Alături de aceste exponate, au fost prezentate volume de carte veche românească din secolele XVII-XIX și obiecte de cult din patrimoniul Muzeului Mitropolitan Iași, precum și exemplare de manuscrise de la Biblioteca Mitropoliei Moldovei și Bucovinei „Dumitru Stăniloae”.

Protosinghelul Nicodim Măndiță a fost pomenit la Mănăstirea Agapia, la 49 de ani de la trecerea la cele veșnice

Sâmbătă, 6 iulie 2024, s-au împlinit 49 de ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Nicodim Măndiță, cunoscut duhovnic și misionar din perioada comunistă.

Cu acest prilej, IPS Părinte Teofan și PS Părinte Macarie au săvârșit Sfânta Liturghie la Mănăstirea Agapia și au rostit rugăciuni pentru sufletul părintelui Nicodim, care a fost un sprijin pentru monahiile de la Mănăstirile Agapia și Văratec, dar și pentru credincioșii din Moldova și Transilvania, în vremuri dificile. Zeci de oameni din toată țara au venit să aprindă lumânări și să depună flori la mormântul său.

Cuvântul de învățătură din cadrul Sfintei Liturghii a fost rostit de pr. prof. univ. dr. Constantin Coman, care a evidențiat rolul esențial al duhovnicului în viața credincioșilor: „De la un părinte duhovnicesc nu primim doar învățătură, ci și putere dumnezeiască”.

La final, ierarhii, împreună cu preoții, ucenicii și fiii duhovnicești ai părintelui Nicodim, au săvârșit slujba Parastasului la mormântul acestuia.

A XVII-a ediție a Masterclass-ului Internațional de Cânt Bizantin s-a derulat la Iași

În perioada 15-19 iulie 2024 s-a derulat la Iași a XVII-a ediție a Masterclass-ului Internațional de Cânt Bizantin. Deschiderea oficială a evenimentului a avut loc în dimineața zilei de 15 iulie 2024, în Sala „Iustin Moisescu” a Ansamblului Mitropolitan Iași. Ediția din acest an a abordat o temă de interes: „Cântarea psaltică în parohie. Raportul dintre strane și credincioși în participarea la slujbe”.

Evenimentul a fost organizat de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, în parteneriat cu: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, Primăria Municipiului Iași, Asociația Culturală

„Byzantion”, Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași și Facultatea de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice.

La eveniment au fost prezenți: pr. Marian Timofte, vicar administrativ al Arhiepiscopiei Iașilor, care a transmis cuvântul de binecuvântare al IPS Părinte Teofan; monahul Filotheu Bălan de la Mănăstirea Petru Vodă; prof. univ. dr. Laura Vasiliu, conf. univ. dr. Zamfira Dănilă din partea Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași, protopsaltul Dimos Papatzalakis din Tesalonic și tenorul Călin Brătescu.

Totodată, organizatorii au săvârșit și o slujbă de Parastas pentru părintele arhimandrit Iustin Pârnu și pentru arhon protopsaltul Lykourgos Angelopoulos, cei care i-au îndrumat de-a lungul timpului pe membrii Corului academic „Byzantion”.

Tot în cadrul evenimentului, monahul Filotheu Bălan a lansat ediția a II-a a *Triodului Paisian*, apărută la Editura Sofia din București. Cartea include patru volume: *Triodul până la Duminica Floriilor*, *Liturghiile Postului Mare*, *Acatistul Bunei-Vestiri* și *Săptămâna Sfințelor Pătimiri*, fiind o lucrare amplă, de peste 2000 de pagini.

Noutăți editoriale la Editura Doxologia – în lunile iulie și august –

edituradoxologia.ro

Experiențe neuitate: credință și umor
Pr. dr. Ioan Chirvasă

Imnografie, Doxologie, Mystagogie
Dragoș Mirșanu, Pr. Dragoș Bahrim

Scrieri II. Omilii la Sărbători
Sfântul Andrei Criteanul
Traducere: **Monahia Parascheva Enache**

Scrieri I. Comentariu la Hexaemeron
Sfântul Anastasie Sinaitul
Traducere: **Monahia Parascheva Enache**
Ediție îngrijită de: **Pr. Dragoș Bahrim**

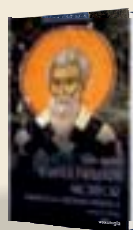
Fiul Meu, tu încă n-ai ajuns Acasă
Pr. Arhim. Nicodim Petre

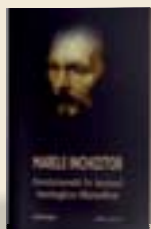
Canoane de rugăciune la Intrarea în Biserică a Maicii Domnului
Sfântul Nicodim Aghioritul
Traducere: **Monahia Parascheva Enache**
Ediție îngrijită de: **Claudiu-George Dulgheru**

Penticostalii, mormonii și martorii lui Iehova: semnele unui proroc mincinos
Andrew Stephen Damick
Traducere: **Dragoș Dâscă**

Sfântul Patriarh Nichifor, apărător al credinței patristice: viața și opera
Traducere: **Dragoș Dâscă, Radu Hagiu**

Marele inchișitor: Dostoievski în lecturi teologice-filosofice
Traducere: **Leonte Ivanov**
Ediție îngrijită de: **Leonte Ivanov**

Lucrarea Duhului Sfânt în Biserică pentru unitatea trupului tainic și îndumnezeirea credincioșilor
Pr. dr. **Claudiu-Răzvan Banu**

Studenții teologi ieșeni au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă

La 8 iulie 2024, absolvenții Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași au depus jurământul de credință față de Biserica Ortodoxă. Acest moment s-a desfășurat la Catedrala Mitropolitană din Iași, în cadrul Sfintei Liturghii săvârșite de IPS Părinte Teofan, alături de PS Părinte Nichifor și de PS Părinte Damaschin, împreună cu părinții profesori ai instituției teologice.

După cântarea Axionului, IPS Părinte Teofan l-a hirotonit diacon pe domnul Constantin Plescaciuc, pe seama Parohiei „Acoperământul Maicii Domnului” Schitu Stavnic, Protopopiatul Iași III.

În a doua parte a zilei, la sala de evenimente „Agora” a avut loc cursul festiv, în cadrul căruia au fost evidențiați șefii de promoție de la

fiecare specializare. Toți absolvenții au primit diplome din partea universității ieșene.

În cadrul festivității au luat cuvântul: pr. conf. univ. dr. Cezar-Paul Hârlăoanu, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași; pr. prof. univ. dr. Ioan

Cristinel Teșu, îndrumătorul promoției; Alina Nistor, șefa de promoție, și prof. univ. dr. Conțiu Tiberiu Șoitu, prorectorul universității ieșene.

La final, IPS Părinte Teofan le-a transmis studenților absolvenți un gând de felicitare.

La Parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” din Botoșani a avut loc Școala de vară

Școala de vară „Gândul bun și rugăciunea vindecă trupul și sufletul”, organizată de Parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” din Botoșani, s-a desfășurat în perioada 11 iulie - 14 august 2024. Aproximativ 200 de copii au participat la diverse activități din mai multe domenii: dezvoltare personală, limbi străine, artă, jocuri, cateheză, muzică și sport.

Coordonatorii Școlii de vară sunt: părintele protopop Petru Ferca, prof. Olgața Șchiopu, de la Inspectoratul Școlar Județean Botoșani, și Elena Șoptea, de la Parohia

⇒ „Sfântul Ioan Botezătorul” Botoșani.
Partenerii care au contribuit la realizarea acestui proiect sunt: Inspectoratul Școlar Județean Boto-

șani, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Nicolae Iorga” Botoșani, Poliția Locală Botoșani, Muzeul Județean Botoșani, Centrul Militar

Județean Botoșani, Spitalul de Pneumoftiziologie Botoșani, Parohia „Sfântul Ioan Botezătorul” Botoșani și Protopopiatul Botoșani.

La Protopopiatul Dorohoi a avut loc Școala de vară

Scoala de vară „Maica Domnului - ocrotitoarea copiilor”, organizată de Protopopiatul Dorohoi, s-a desfășurat în perioada 29 iulie - 9 august 2024. Aproximativ 30 de copii, cu vârste cuprinse între 10 și 13 ani, provenind din zona municipiului Dorohoi, au participat la diverse ateliere tematice, axate pe: teatru, ca-teheză, literatură și muzică.

Evenimentul a fost organizat la inițiativa pr. prof. Ioan-Ștefan Apretrei, protopop de Dorohoi, în colaborare cu Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Ioan Iacob” din Dorohoi, reprezentat de pr. prof. Petru-Georgel Chichioacă, directorul instituției de învățământ.

Activitățile educative au fost susținute de: pr. prof. Cosmin Pristavu, prof. Ana-Maria Onofrei, prof. Gabriela Munteanu și prof. Marilena Ciucur.

Tabăra le-a oferit copiilor diverse oportunități de a-și petrece

timpul liber într-un mod util, de a-și face noi prieteni și de a se apropia de Maica Domnului. Totodată, a fost un cadru educativ și plăcut, care a contribuit la dezvoltarea lor armonioasă.

(Pr. prof. Cosmin Pristavu)

A XXII-a ediție a Taberei de creație „Dăruind, vei dobândi!” la Parohia Filioara, Neamț

Cu binecuvântarea IPS Părinte Teofan, în perioada 1-5 august 2024, la Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din localitatea Filioara, județul Neamț, s-a desfășurat a XXII-a ediție a Taberei de creație „Dăruind, vei dobândi!”

Voluntarii ASCOR Iași, coordonați de teologul Grigorie Pîjîn, împreună cu voluntarii locali, au organizat diverse activități, sub îndrumarea pr. prof. Dumitru Irina și

a prof. dr. Andrei Irina. Evenimentul a reunit aproximativ 200 de copii din comuna Agapia și din împrejurimi, precum și 50 de copii din Republica Moldova, elevi ai Liceului Teoretic „Toader Bubuiog” din Chișinău.

Tabăra de creație s-a finalizat

într-un cadru emoționant, marcând ultima zi a evenimentului. IPS Părinte Serafim a săvârșit Sfânta Liturghie alături de părintele protopop Neculai Axentioi și de un sobor de preoți și diaconi.

După slujbă, copiii au continuat activitățile recreative și au

luat parte la concluziile taberei, care au avut rolul de a consolida cunoștințele și abilitățile dobândite. La festivitatea de încheiere, participanții au fost recompensați cu diplome, cărți și dulciuri, ca semn de recunoaștere pentru eforturile depuse.

Peste 1500 de tineri la Întâlnirea Tinerilor Ortodocși din Moldova

Luni, 26 august 2024, a început la Iași a patra ediție a Întâlnirii Tinerilor Ortodocși din Moldova. Peste 1500 de participanți, voluntari și moderatori s-au adunat în capitala istorică a României, pentru a discuta pe tema: „Ce pot face pentru vindecarea aproapelui meu?”

Festivitatea a început cu o Slujbă de *Te Deum*, iar oficialitățile centrale și locale, reprezentanții diferitelor instituții și invitații evenimentului au rostit câteva alocuțiuni.

„Vă doresc zile frumoase la Iași,

să aveți veselie sfântă și convingerea că legătura cu Biserica dă sens,

direcție și lumină”, le-a transmis IPS Părinte Teofan, tinerilor.

„Început de an școlar cu hăinuțe și ghiozdan!”, acțiune caritabilă organizată de Fundația Medicală „Providența”

Vineri, 30 august 2024, Fundația Medicală „Providența” a organizat acțiunea caritabilă „Început de an școlar cu hăinuțe și ghiozdan!”, dedicată sprijinirii copiilor aflați în dificultate.

Beneficiarii acestei acțiuni au fost 22 de copii vulnerabili, orfani, abandonați sau din familii cu părinți fără venituri care nu pot asigura cele necesare pentru școală, existând riscul de abandon școlar.

Cu ajutorul donațiilor, au fost distribuite rechizite și ghiozdane, oferindu-le copiilor șansa de a începe noul an școlar cu bucurie și entuziasm.

Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav, și Domnul îl va ridica... Grija față de cei suferinzi reflectată în Ortodoxie

Drd. Gheorghită-Mădălin Ceobanu

Viața pământească este un dar sacru, oferit de Dumnezeu, și poate fi asemănată cu o călătorie de pe culmile bucuriei pe văile tristeții. Toate au fost create de Dumnezeu „[...] bune foarte” (Fc. 1, 31), cu destinația de a deveni veșnic bune.

Prin săvârșirea păcatului primordial, firea omenească a devenit coruptibilă, viața s-a transformat în supraviețuire, omul pendulând între plăcere și durere. Suferința a devenit o parte constitutivă a condiției omenești, ca urmare a alegerii deliberate a păcatului. Condiția omenească actuală, în care sănătatea este amestecată cu boala, bucuria cu suferința, este o consecință a păcatului primordial¹.

Cel care a eliberat omenirea din lanțurile suferinței este Mântuitorul Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, Care, la „[...] plinirea vremii [...]” (Gal. 4, 4) S-a întrupat în pântecele Fecioarei Maria, asumând în unicul Său Ipostas divino-uman întreaga firea omenească de la Adam și până la Parusie.

Născându-Se prin lucrarea Duhului Sfânt asupra Fecioarei Maria și nu printr-un act de voluptate, în firea Sa omenească nu a pătruns plăcerea. Pe temeiul iubirii, El a asumat atât suferința existentă în firea omenească, cât și moartea.

În activitatea Sa pământească, Mântuitorul Iisus Hristos a acordat o atenție deosebită celor bolnavi: „[...] Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepți, ci pe păcătoși la pocăință” (Mc. 2, 17; Lc. 5, 31-32).

Conaționali Săi erau convinși de puterea tămăduitoare a cuvintelor izvorâte din persoana Sa: „Doamne, [...] zi numai cu cuvântul și se va vindeca sluga mea” (Mt. 8, 8).

Mântuitorul Iisus Hristos este și Vindecător, dar și Medicament. În calitate de Vindecător, El este prin excelență Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre, iar ca Medica-

ment ne-a lăsat posibilitatea actualizării jertfei sângeroase în mod ne-sângeros, precum și efectele ei tămăduitoare. În ortodoxie, Sfânta Euharistie are un pronunțat scop terapeutic și catartic. Valențele ei tămăduitoare sunt evidențiate de Sfântul Ioan Gură de Aur în Rugăciunea a doua din Rânduiala Sfintei Împărtășiri: „[...] Pentru aceasta mă

⇒ rog Ție, Cel ce singur ești sfânt, Stăpâne: Sfințește-mi sufletul și trupul, mintea și inima, răunchii și măruntaiele; înnoiește-mă tot și înrădăcinează frica Ta în mădularele mele și sfințenia Ta fă-o neștersă de la mine [...]”². De asemenea, credincioșii se împărtășesc „[...] spre iertarea păcatelor și spre viața de veci [...]”³.

Fidelă misiunii încredințate de Capul și întemeietorul Hristos, Biserica continuă opera de salvare, tămăduire și mântuire a credincioșilor, prin intermediul ierarhiei sacerdotale, oferind atât consiliere duhovnicească, cât și ajutor concret prin filantropia practică.

Recunoașterea calității tămăduitoare a Tainei Preoției, ca mijloc eficient de vindecare, este validată de Sfântul Apostol Iacov: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav, și Domnul îl va ridica, și de va fi făcut păcate, se vor ierta lui” (Iac. 5, 14-15).

Misiunea tămăduirii neamului omenesc, încredințată de Mântuitorul Iisus Hristos, a avut ecouri și în spațiul carpato-danubiano-pontic, manifestându-se intens în decursul istoriei prin relația dintre Biserică și Stat. Domnitorii români care au beneficiat de educație eminamente creștină au construit biserici, spitale, ospicii, bolnițe, xenoane și cantine pentru săraci⁴.

Credința lor în funcția tămăduitoare a rugăciunii pornea de la convingerea că Mântuitorul Iisus Hristos este Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre. De aceea, atât în Țara Românească, cât și în Moldova, marile bolnițe și spitale au apărut și s-au dezvoltat în incinta mă-

năstirilor: Bolnița de la Vodița, Bolnița de la Simidreni, Bolnița de la Mănăstirea Putna, Bolnița de la Mănăstirea Neamț, Spitalul Colțea, Spitalul „Sfântul Pantelimon”, Spitalul Gârlași, Spitalul Brâncovenesc, Spitalul de la Dragomirna, Spitalul „Sfântul Spiridon” din Iași, Spitalul Precista Mare din Roman etc⁵.

Biserica Ortodoxă și-a exprimat mereu grija față de cei bolnavi, oferind atât ajutor material, cât și spiritual. Întâlnirea cu persoana suferindă a fost percepută drept oportunitate de întâlnire cu Mântuitorul Iisus Hristos: „[...] Întrucât ați făcut unuia dintr-acești frați ai Mei preamici, Mie Mi-ați făcut” (Mt. 25, 40).

¹ Christos YANNARAS, *Libertatea moralei*, traducere în lb. română de Mihai Cantuniari, Ed. Anastasia, București, 2004, p. 23.

² *Liturgier*, EIBMBOR, București, 2000, p. 322.

³ *Liturgier*, p. 176.

⁴ Pr. Ion VICOVAN, *Dați-le voi să mănânce! Filantropia creștină: istorie și spiritualitate*, Ed. Trinitas, Iași, 2004, (Colecția „Biserică și Societate”), p. 124.

⁵ Pr. Ion VICOVAN, *Dați-le voi să mănânce! Filantropia creștină: istorie și spiritualitate*, pp. 142-183.

Probleme psihice la vârsta maturității¹

Stavros I. Baloyannis

Afecțiunile psihice ale persoanei adulte constituie o problemă pastorală fundamentală. La fel ca și cel ce suferă fizic, și persoana care suferă psihic constituie centrul interesului și al unei deosebite iubiri din partea preotului, care recunoaște în persoana acestuia pe fratele îndurerat, care are nevoie de înțelegere profundă și de ajutor. Cunoașterea temeinică a afecțiunilor

psihice se impune deci pentru înțelegerea cât mai bună a persoanei bolnave, pentru apropierea cât mai deplină de aceasta și abordarea sa cât mai corectă de către păstorul

duhovnicesc și de către Biserică, în general [...].

Schizofrenia constituie cea mai gravă ipostază dintre maladiile psihice. În fapt, aceasta cuprinde o serie

¹ Text preluat din volumul: Stavros I. Baloyannis, *Psihologie pastorală*, traducere din lb. greacă de Emanuel Dumitru, Ed. Doxologia, Iași, 2015, pp. 68, 77-83, 84-90, 129-130.

de tulburări caracterizate prin manifestări și fenomene clinice comune, cum sunt tulburările de gândire, tulburările afective, tulburările de conduită și, uneori, tulburări ale manifestărilor senzorio-motorii.

Coeficientul de frecvență a schizofreniei este ridicat. În societățile occidentale se estimează că anual, din 100.000 de persoane, între 50 și 250 suferă de schizofrenie. Frecvența bolii este mai ridicată în marile centre urbane, în comparație cu localitățile rurale. În special centrele urbane caracterizate de o mare mișcare a populației și de dezorganizare socială prezintă cel mai ridicat indice de manifestare a bolii [...].

Vârsta la care boala începe să se manifeste variază foarte mult. Schizofrenia poate să se manifeste începând de la vârsta copilăriei până la vârsta de 50 de ani. Așa cum s-a arătat deja, anumite forme ale schizofreniei se manifestă mai frecvent în adolescență, în timp ce altele se manifestă la maturitate. Cele mai multe cazuri apar, însă, în perioada cuprinsă între 20 și 40 de ani, cu o mai mare expresie între 25 și 34 de ani [...].

Etiologia schizofreniei reprezintă o problemă complexă, greu de rezolvat și dificilă în abordare. Din această cauză, în încercarea de a găsi o explicație etiologică a bolii, s-au formulat mai multe teorii, fără să se ajungă totuși la o explicație definitivă. Anumite școli s-au străduit să explice schizofrenia pe baza unor factori organici și biochimici. Astfel, există concepția conform căreia schizofrenia este cauzată de un factor patologic ereditar, care determină producerea taraxeinei, care tulbură metabolismul

aminoacizilor biogeni. Indusă primatelor, taraxeina provoacă tulburări însemnate la nivelul comportamentului, indicii clare în acest sens fiind date de encefalogramă.

Potrivit unei alte concepții, schizofrenia ar fi determinată de o tulburare a metabolismului glucozei la nivelul cortexului prefrontal, în timp ce alți specialiști, din cadrul Institutului Național de Sănătate Psihică din Statele Unite, susțin existența unei tulburări a mecanismului de sinteză a transmetilazei.

O concepție mai veche, abandonată astăzi, afirmă că schizofrenia s-ar datora unei tulburări a metabolismului serotoninei.

De-a lungul timpului au fost formulate și alte concepții, care au afirmat fie existența unei tulburări a echilibrului electrolitic la nivelul sinapselor, fie degenerarea progresivă a anumitor formațiuni celulare ale sistemului limbic, însă acestea nu aduc decât clarificări minore în câmpul labirintic al abordării etiologice a schizofreniei.

Studiile realizate de Franz Josef Kallmann asupra gemenilor monozigotici au conferit factorului genetic o poziție proeminentă în sfera etiologiei schizofreniei. Kallmann (1950) a observat că probabilitatea apariției bolii la unul dintre gemenii monozigotici este foarte mare atunci când celălalt geamăn a manifestat deja boala. Și dacă, în cazul gemenilor care trăiesc împreună, emergența bolii atinge un procent de 91,5%, la gemenii care trăiesc în medii diferite, acest procent este de 77,6%. De asemenea, a observat că boala apare mai frecvent la gemenii de gen feminin, monozigotici sau nu, decât la gemenii de gen masculin. Studii mai noi au stabilit

însă procentul de prevalență a bolii între 6-43% pentru gemenii monozigotici și între 5-12% pentru cei dizigoți (Pollin, 1971).

Opinia potrivit căreia schizofrenia s-ar datora unui eventual factor genetic este susținută și de cercetările mai vechi, realizate asupra gemenilor, de către Erik Essen-Möller (1965).

Cu toate acestea cercetările existente nu demonstrează că factorul genetic poartă în mod exclusiv răspunderea pentru apariția bolii. Factorul genetic poate fi corelat eventual cu întreaga organizare și structură a personalității individului, conferindu-i acestuia o rezistență mai mare sau mai mică la acțiunea dăunătoare a factorilor externi. Pe de altă parte, cu greu s-ar putea admite faptul că de manifestarea schizofreniei este responsabil un factor genetic, de vreme ce aceasta reprezintă un ansamblu de afecțiuni psihice, care, deși prezintă trăsături comune, au totuși, fiecare în parte, caractere specifice. Astfel, dacă există un fundament genetic al bolii, acesta ar trebui să fie constituit din mai multe gene, a căror influență reciprocă dă și expresia fenotipică a bolii.

Școala comportamentală a încercat să explice schizofrenia pe baza incapacității sistemului nervos de a recepta normal, de a prelucra deplin și de a reacționa satisfăcător la stimulii externi. Astfel, Pavlov (1927) a considerat schizofrenia efect al inhibării generale a capacității de adaptare și a reactivității satisfăcătoare a sistemului nervos la factorii externi, fapt ce survine, poate, și pe fondul oboselii sau al încărcăturii genetice.

Plecând de la aceleași conside- ➔

⇒ rații, Horsley Gantt (1944) a introdus în explicarea mecanismului patogen al schizofreniei noțiunile de „schizodinamică” și „autodinamică”. Schizodinamica este, potrivit lui Gantt, un mecanism endogen, insuficient, de reactivitate, în care rezidă o legătură între reacțiile afective și cele viscerale, pe de o parte, iar pe de altă parte, și între reacțiile afective și cele musculare. Autodinamica reprezintă dezvoltarea, în universul psihic al individului, a unor noi sisteme de răspuns la stimulii externi din trecut.

În schizofrenie apare o modificare patologică a autodinamicii și un grad ridicat al schizodinamicii.

Concepția contemporană a școlii comportamentale susține că schizofrenia se datorează unei tulburări cronice a acceptanței stimulilor exteriori, care conduce la o generalizare eronată a răspunsurilor.

Școlile psihanalitice au încercat să pătrundă în mecanismul bolii și să clarifice cauzalitatea acesteia. Freud a încercat să explice comportamentul schizofrenic pe baza traumei psihice, explicând îndeosebi reacția paranoidă ca rezultat al unor tulburări fundamentale ale libidoului, așa cum arată în „Cazul Schreber” (1911).

Melanie Klein (1948) acordă o semnificație fundamentală, în patogeneza schizofreniei, relației dintre mamă și copil și mecanismelor primare de apărare. După părerea acesteia, în primele șase luni, copilul percepe dependența sa față de mamă și reacționează printr-o stare de neliniște, prin întoarcere spre sine, violență și sciziune psihică. Klein caracterizează această etapă drept paranoido-schizoidă, consecințele acesteia manifestându-se

ulterior în viața psihică a persoanei.

De obicei, etapa aceasta este urmată de depresie, însă uneori se menține, trecând treptat, spre un alt nivel.

Sullivan (1953) consideră că tulburările relațiilor interpersonale au o pondere mai mare în etiologia schizofreniei decât tulburările relațiilor psihice interioare ale persoanei. La o concluzie asemănătoare au ajuns și Edith Jacobson (1967) și Arieti (1975).

Hainz Hartmann (1950) consideră că violența necontrolată se opune capacității de dezvoltare autonome a eu-lui, rezultatul fiind tulburarea capacității de acceptare și de exteriorizare a individului, fenomen care apare la bolnavii schizofrenici.

William și Karl Menninger, în urma observațiilor făcute pe parcursul multor ani, începând din perioada Primului Război Mondial, au ajuns la concluzia că schizofrenia este o reacție extremă la stres, și nu o boală reală. Cei doi frați psihiatri au emis părerea că în afecțiunile psihice există o diferență cantitativă în ceea ce privește intensitatea și modul de exprimare a fenomenelor, și nu o diferență calitativă radicală. Astfel, o afecțiune psihică poate evolua de la o simplă stare de iritare spre nevroză, violență necontrolată, dezorganizare psihotică a personalității, refuzul realității, reacție catatonică și chiar moartea persoanei (Menninger, 1959).

Mulți reprezentanți ai psihologiei dinamice și-au îndreptat atenția asupra familiei pentru a descoperi acolo primele elemente patologice în formarea personalității individului și primele relații deteriorate ale acestuia cu mediul în care trăiește,

relații care vor constitui fondul pe care se va dezvolta mai târziu reacția schizofrenică.

Ruth și Theodore Lidz (1949, 1973) au considerat că cei care suferă de schizofrenie au crescut într-un climat familial total tulburat, caracterizat în principal de fenomenul „devierii conjugale”. În cadrul acestui tip de climat unul dintre părinți îl domină afectiv pe celălalt. În majoritatea cazurilor, mama pare să fie persoana dominatoare, cu comportament violent, în timp ce tatăl este cel subordonat, receptând în mod pasiv situația existentă.

În cazurile analizate, uneori tatăl este tiranic, având un egocentrism accentuat, iar mama este persoana timorată, receptând, împotriva voinței ei, atitudinea și tensiunea soțului său.

În aceste cazuri s-a constatat că atmosfera de inegalitate dintre părinți îi afecta grav pe copii. Urmările acestui climat asupra copiilor erau încă și mai nefaste atunci când, dezamăgiți unul de celălalt și izolându-se, părinții se orientau către copii, în dorința de a găsi în persoana lor susținere sufletească, împlinire afectivă și odihnă interioară.

„Sciziunea familială” se extinde de la părinți și asupra copiilor, care, fiind legați în continuare mai mult de unul dintre părinți, se îndepărtează de celălalt, însă, conștientizând ce fac, simt remușcări pentru faptul că sunt de partea unuia dintre părinți și se opun celuilalt. Această postură introduce în personalitatea copiilor un element contradictoriu pronunțat, care are multe consecințe dramatice în viața lor.

Gregory Bateson (1958) a descoperit un alt fenomen în familiile schizofrenicilor, fenomen pe care l-a ⇒

⇒ numit „legătura dublă”. Deseori membrii familiei, sfidând realitatea sau dorind să modifice perceperea acesteia în conștiința unuia dintre copiii lor, încearcă să-l convingă că modul în care el vede lucrurile este greșit. Astfel, dacă mama se poartă autoritar sau tiranic sau într-un mod depreciativ cu copilul, acesta se îndreaptă spre persoana tatălui sau către frații mai mari, căutând înțelegeri, dar se confruntă cu opoziția acestora și cu tendința lor de a-l face să creadă că mama îl iubește foarte mult, că este cea mai bună mamă din lume și că el este singurul care greșește.

În acest caz, copilul devine confuz și nu poate percepe limita dintre ceea ce este real și ireal. În sufletul său mânia se îmbină cu deznădejdea și dezamăgirea, mărindu-i tensiunea interioară și făcându-l să aibă sentimente contradictorii, iar experiența „dublei legături” o va extinde și în afara cadrului familiei, în relațiile cu alte persoane.

Don Jackson (1968) a observat că în familiile celor ce suferă de schizofrenie domină o atitudine de răceală sufletească și de brutalitate, aceste familii fiind din aproape toate punctele de vedere, dezorganizate.

Cu câțiva ani mai înainte (1958), Lyman Wynne observase că, dacă dezorganizarea nu era atât de manifestă, aceasta se datora faptului că în acele familii era dezvoltat un duh de „pseudo-mutualitate”, ale cărui baze erau foarte șubrede.

Un rol determinant în apariția reacției schizofrenice au și factorii sociali externi. Instabilitatea, dezorganizarea socială, starea economică precară, mutarea continuă din loc în loc, dificultatea găsirii unui loc de muncă constituie factori auxiliari,

ce contribuie și ei la formarea tipului de reacție schizofrenică. Odegaard (1932) a observat astfel că frecvența schizofreniei era mai mare la norvegienii emigrați în Minnesota, decât la cei rămași în țară.

De asemenea, situația familială a persoanei mature, care suferă de schizofrenie, constituie un factor esențial în manifestarea bolii. Astfel, s-a constatat că frecvența schizofreniei este mai mare la persoanele divorțate în comparație cu cele care au o viață familială normală, fapt valabil în special pentru femei (Farina, 1963).

În general, orice stare de constrângere psihică sau orice zguduire afectivă pot constitui factorul declanșator al bolii.

Manifestările clinice ale schizofreniei sunt multiple. Forma și evoluția bolii depind de cinci factori principali:

- 1) factorul ereditar (care poate exista sau nu), concepția genetică;
- 2) traumele psihice suferite, privațiuni, conflicte și condiții familiale și sociale defavorabile;
- 3) caracterul și personalitatea celui bolnav, gradul de cultură și nivelul intelectual al acestuia;
- 4) existența sau lipsa unei persoane care ar putea să-i ofere sprijin celui bolnav în perioadele în care trece prin stări traumatice;
- 5) tratamentul terapeutic corespunzător, oferit la timpul potrivit.

Dintre factorii menționați mai sus, considerăm că factorii 3) și 4) au cea mai mare însemnătate, fapt ce conferă o valoare deosebită lucrării și contribuției preotului și a Bisericii în sfera bolilor psihice.

Potrivit lui Bleuler (1911) dintre fenomenele prin care se manifestă boala, o mare importanță au fenomele

care exprimă sciziunea personalității bolnavului: tulburările relațiilor sale cu cei din jur, tulburările afective, elementul autist pronunțat, dispoziția ambivalentă pronunțată și tulburările relației cu sine însuși, care se exprimă în principal prin tulburări de gândire.

Potrivit lui Kurt Schneider (1957), o mare importanță o au halucinațiile auditive, vizuale, tactile sau halucinațiile capacității senzoriale comune, care exprimă denaturarea gravă a funcțiilor de asociere senzitivă.

Caracteristici de o însemnătate fundamentală ale schizofreniei sunt următoarele:

a) elementul simbolic, manifestat în gândirea bolnavului, în modul de organizare a ideilor, în comportament, în vorbire și în grafie. De multe ori, persoanele bolnave descoperă un mod deosebit de scriere, cu simboluri proprii, au o vorbire proprie, cu sunete simbolice, sau recunosc elemente simbolice în lumea sensibilă sau în detalii ale vieții lor afective [...].

b) O altă trăsătură fundamentală a bolii o constituie retragerea din mediul social. Cei ce suferă de schizofrenie au probleme în dezvoltarea unei comunicări sociale în duhul simplității și fie se retrag, fie dezvoltă relații sociale atipice, în care sunt evidente distanțarea afectivă față de cei din jur și dispoziția ambivalentă.

c) Sensibilitatea. Aproape toți cei care suferă de schizofrenie prezintă în etapa inițială a bolii o sensibilitate deosebită la stimulii din mediu și în special la stimulii afectivi. Sensibilitatea acestora poate fi observată încă de la vârsta copilăriei, atingând punctul culminant cu puțin înainte de manifestarea deplină a bolii.

⇒ Retragerea poate fi considerată un mecanism de apărare și de protejare față de impulsurile externe, de care persoanele în cauză au tendința să se lase atât de ușor afectate.

d) Tulburarea limitelor eului. Mulți dintre cei bolnavi prezintă în mod clar fenomenul de personalizare. Acest fenomen este precedat, în principal, de perturbarea percepției realității.

Lumea sensibilă în care trăiesc se confundă la ei cu lumea imaginației. Realul este îmbinat cu fantasticul, idei din prezent sunt legate de idei din trecut și de proiecții înspre viitor, urmarea fiind faptul că, deși nu prezintă tulburări propriu-zise de orientare în timp, bolnavul „plutește” însă deseori în mijlocul unor largi cadre temporare. Neputința percepției realității, care include încadrarea atipică în timp și spațiu și apariția reprezentărilor imaginare, implică extinderea și distorsionarea limitelor eului persoanei bolnave.

Astfel, bolnavul simte că încetează să fie persoana care este în realitate, identificându-se cu persoane din jurul său, cu persoane plăsmuite de imaginația sa sau cu persoane din trecutul istoric [...].

Alteori, în cazuri mai grave, bolnavul se identifică chiar și cu animale sau cu obiecte din lumea sensibilă sau din sfera imaginarului. În aceste cazuri, bolnavul crede că în corpul său au loc modificări substanțiale, care pot fi legate de alcătuirea sau forma generală a corpului sau a membrilor ori de structura calitativă a corpului său [...].

Forma obișnuită de depersonalizare este însă convingerea bolnavului că este o personalitate istorică sau religioasă, de foarte mare im-

portanță. De multe ori, întregul său comportament tinde să semene cu personalitatea persoanei cu care se identifică. Între simptomele bolii, un loc însemnat îl ocupă fenomenele senzoriale subiective, care pot cuprinde orice formă de percepție senzitivă. Cu toate acestea, mai des întâlnite sunt fenomenele de natură auditivă, care cuprind halucinațiile auditive primare sau complexe.

Halucinațiile auditive sunt, în principal, diferite sunete, nedeterminate sau concrete, pe care bolnavul le poate percepe în orice moment și cărora le dă o explicație simbolică, receptându-le foarte acut din punct de vedere afectiv.

Halucinațiile auditive complexe sunt, de regulă, cuvinte sau fragmente din discuții ale unei persoane sau ale mai multor persoane, auzite de cel bolnav de aproape sau de la o anumită distanță, care pot avea legătură cu propria-i persoană sau nu.

De obicei, însă, obiectul halucinațiilor auditive stă în relație cu întregul proces al delirului bolnavului și cu trăsăturile specifice ale personalității acestuia. Vocile pe care bolnavul le aude îl laudă sau îl critică, îl conving asupra rolului deosebit pe care îl exercită sau îi atrag atenția asupra distrugerii sale iminente.

De multe ori, sub imperiul halucinațiilor auditive, bolnavul poate să recurgă la acțiuni îndreptate împotriva sa sau împotriva celor din jur [...].

De multe ori, bolnavii își expun modul specific de gândire sub forma unei voci care provine fie de la un punct sau de la un organ al propriului corp, fie, uneori, din mediul înconjurător (sonorizarea gândirii). În general, iluziile acustice reprezintă un fenomen deosebit de ne-

plăcut în viața celor bolnavi, deseori, căutând să scape de acestea, își astupă urechile, se acoperă cu pătura, se izolează de cei din jur și recurg la ajutorul psihiatrului și, deși nu recunosc caracterul patologic al stării lor, încearcă să scape de iluziile acustice de care suferă.

Iluziile vizuale constituie un fenomen mai rar întâlnit decât cele acustice. Iluziile vizuale pot fi obișnuite, macropsii sau micropsii, statice sau cinetice, și se observă în principal în cursul zilei, uneori în mod continuu. De obicei sunt însoțite și de alte iluzii, tactile sau acustice.

Uneori capacitățile senzoriale comune ale bolnavilor sunt afectate în mod profund prin iluzii. Astfel, ei simt că se mișcă sau se leagănă, simt că diferite organe li se mișcă în corp, simt cum propriul corp le este împărțit, prin mai multe secțiuni, în spații mici sau simt că membrele corpului li se scurtează sau li se alungesc.

Tulburări vizibile prezintă și gândirea bolnavilor. Este tulburată continuitatea ideilor, astfel încât deseori gândirea celor bolnavi devine inteligibilă. În cazuri mai ușoare apare pierderea fluxului ideilor și, cu toate că se poate înțelege ce gândesc, exprimarea lor este incoerentă, pierzându-se ideea principală.

Alteori, ritmul ideativ se întrerupe pentru anumite perioade, bolnavul neputându-și relua șirul gândirii, își schimbă subiectul ideilor, pierzându-și însă din nou continuitatea. În discuții, bolnavul începe de multe ori o conversație, intră în dialog cu cei din jurul său, pentru a-și întreprinde brusc cuvântul și a se retrage în sine fără un motiv evident.

Deseori, bolnavul prezintă tulbu- ⇒

⇒ rări legate de posesiunea gândirii. Crede că persoane din jurul său îi înțeleg gândurile sau că există anumite persoane care îi „fură” neînțelesul ideile. Alteori bolnavii consideră că gândurile lor au devenit atât de cunoscute încât interesează presa, radioul sau televiziunea. Iar adeseori afirmă că pot să perceapă gândurile celorlalți și că pot să comunice cu persoane din mediul lor numai prin intermediul gândurilor [...].

Principalele tulburări de gândire sunt legate de conținutul acesteia. Gândirea își pierde caracterul logic, bolnavul începe să facă un șir de asocieri absurde, cărora, prin intermediul unor silogisme lipsite de sens, încearcă să le dea o aparență logică. Astfel, conținutul gândirii bolnavului este gol, pueril [...].

Alteori, gândirea este abstractă și bolnavul oscilează între idei greu de înțeles, cărora le dă o nuanță filosofică sau spirituală. De multe ori încearcă să explice anumite noțiuni într-un mod cu totul diferit de cel general valabil, dă înțelesuri simbolice unor cuvinte curente, cărora le descoperă un sens deosebit, cu implicații mai adânci.

Gândirea sa este dominată de idei delirante, legate în principal de propria persoană și au caracter de persecuție și de amenințare a eului.

Simte că este persecutat pentru religia sa, pentru convingerile sale politice, pentru randamentul deosebit în muncă, pentru naționalitatea și pentru originea sa, în general, pentru orice motiv. Crede că existența sa este amenințată, că va fi omorât sau că va fi supus la chinuri, că anumite persoane sau membri ai unor organizații sau organisme internaționale încearcă să îi dea de urmă sau că îl țin sub permanentă

supraveghere, până la a-l face cu totul neputincios [...].

Alteori, ideile delirante ale bolnavului sunt idei de dominare și de grandoare. Crede că are o misiune specială pe pământ. Destinul lui este să exercite un rol profetic, să salveze omenirea de boală, de distrugere, de moarte, să instaureze noi sisteme politice sau să lărgească granițele țării sale și să restabilească vechea ei măreție. Mișcându-se în aceste cadre, bolnavul scrie lozinci, tipărește vederi, scrie scrisori viitorilor lui colaboratori, întocmește hărți geografice cu noi granițe politice și naționale, proiectează drapeluri și simboluri și trăiește într-o atmosferă febrilă și de exaltare, descoperind la început numai câtorva inițiale ideile sale și misiunea sa specială. De multe ori, evenimente întâmplătoare și ne semnificative sunt percepute ca niște revelații, care întăresc și mai mult, în mod obiectiv, poziția lor marcantă între oameni [...].

Uneori bolnavii cred că au rezolvat probleme matematice, greu sau imposibil de rezolvat, ca, de exemplu, cvadratura cercului, cred, de asemenea, că au inventat mecanisme complexe, că au descoperit terapia unor boli incurabile, că au devenit celebri prin succesele lor, că pot controla mișcarea corpurilor cerești și cunosc tainele Universului și multe altele [...].

Tulburările de gândire se manifestă și la nivelul exprimării. Limba pe care o folosește este una ciudată, aparte, bogată, cuprinzând de multe ori cuvinte noi și o nouă sintaxă, compuse de persoana bolnavă.

Neoformațiile verbale, crearea de cuvinte noi și noile tipuri sintactice sunt specifice în principal for-

mei hebefrenice a schizofreniei, ambele fenomene exprimând încercarea celui bolnav de a-și concretiza gândirea în noi cadre.

În consecință, persoanele care suferă de psihoze maniaco-depresive trebuie să aibă parte de o atenție deosebită din partea preotului [...]. Înțelegând că acești oameni suferă de o maladie psihică, preotul va trebui să îi îndrume, în mod direct sau indirect, eventual cu ajutorul persoanelor apropiate bolnavului sau în orice alt mod posibil, spre îngrijire psihiatrică, știind că netratarea la timp a afecțiunii implică multe pericole pentru cei bolnavi [...].

Asistența duhovnicească a preotului are o însemnătate capitală și în perioada de refacere a bolnavului după impulsul psihotic, când acesta se află într-o stare stabilă. Legătura cu Dumnezeu, sentimentul de liniște și de împlinire lăuntrică, care izvorăsc din aceasta, viața tainică a Bisericii, exprimată prin participarea la Sfintele Taine, care îl înnoiește lăuntric pe omul credincios, concentrarea tuturor eforturilor sufletești asupra trăirii iubirii lui Dumnezeu, toate acestea nu numai că îl stabilizează pe om din punct de vedere psihic, ci îl fac să trăiască o adevărată renaștere interioară, înălțându-l spiritual și conferind universului său psihic noi orizonturi.

Când omul ajunge la o comuniune profundă cu Dumnezeu, sistemul său valoric se modifică, criteriile de evaluare a propriei sale persoane și a aproapelui se îmbogățesc în realism, desăvârșindu-se, în comunicarea sa cu cei din jur [...]. În acest mod, omul bolnav devine mult mai sociabil, diminuarea sociabilității având repercusiuni directe asupra echilibrului său psihic.

Noile hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În zilele de joi și vineri, 11-12 iulie 2024, în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-au desfășurat *ședința de lucru și ședința solemnă* a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Principalele hotărâri ale Sfântului Sinod sunt următoarele:

▶ Aprobarea canonizărilor pentru 16 sfinți români, urmând ca textele liturgice ale unora să fie completate, iar ale tuturor să fie diortosite într-o viitoare ședință a Sfântului Sinod. Acești sfinți sunt:

- Părintele arhimandrit Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim din București, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim, cu cinstire în ziua de 16 septembrie;
- Părintele Dumitru Stăniloae, profesor de teologie la Sibiu și la București, cu titulatura: Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae, cu cinstire în ziua de 4 octombrie;
- Părintele Constantin Sârbu, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Constantin Sârbu, cu cinstire în ziua de 23 octombrie;
- Părintele protosinghel Arsenie Boca, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mărturisitor Arsenie de la Prislop, cu cinstire în ziua de 28 noiembrie;
- Părintele Ilie Lăcătușu, cu titulatura: Sfântul Preot Mărturisitor Ilie Lăcătușu, cu cinstire în ziua de 22 iulie;
- Părintele ieroschimonah Paisie Olaru, duhovnicul Mănăstirii Sihăstria, cu titulatura: Sfântul Cuvios Paisie de la Sihăstria, cu cinstire în ziua de 2 decembrie;

- Părintele arhimandrit Cleopa Ilie, starețul Mănăstirii Sihăstria, cu titulatura: Sfântul Cuvios Cleopa de la Sihăstria, cu cinstire în ziua de 2 decembrie;
- Părintele arhimandrit Dometie Manolache, cu titulatura: Sfântul Cuvios Dometie cel Milostiv de la Râmeș, cu cinstire în ziua de 6 iulie;
- Părintele arhimandrit Serafim Popescu, starețul Mănăstirii Sâmbăta de Sus, cu titulatura: Sfântul Cuvios Serafim cel Răbdător de la Sâmbăta de Sus, cu cinstire în ziua de 20 decembrie;
- Părintele Liviu Galaction Munteanu, profesor de teologie la Cluj-Napoca, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Liviu Galaction de la Cluj, cu cinstire în ziua de 8 martie;
- Părintele arhimandrit Gherasim Iscu, starețul Mănăstirii Tismana, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mucenic Gherasim de la Tismana, cu cinstire în ziua de 26 decembrie;
- Părintele arhimandrit Visarion Toia, starețul Mănăstirii Lainici, cu titulatura: Sfântul Cuvios Mucenic Visarion de la Lainici, cu cinstire în ziua de 10 noiembrie;
- Părintele protosinghel Calistrat Bobu, duhovnic la Mănăstirea Timișeni și la Mănăstirea Vasiova, cu titulatura: Sfântul Cuvios

Calistrat de la Timișeni și Vasiova, cu cinstire în ziua de 10 mai;

- Părintele Ilarion Felea, profesor de teologie la Arad, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Ilarion Felea, cu cinstire în ziua de 18 septembrie;
- Părintele protosinghel Iraclie Flocea, exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Chișinăului, cu titulatura: Sfântul Cuvios Iraclie din Basarabia, cu cinstire în ziua de 3 august;
- Părintele protoiereu Alexandru Baltaga, cu titulatura: Sfântul Preot Mucenic Alexandru din Basarabia, cu cinstire în ziua de 8 august.

▶ Aprobarea proiectului de text al volumelor Sinaxarului Sinodal al Bisericii Ortodoxe Române pentru lunile Februarie, Martie, Aprilie, Mai, Iunie, Iulie și August, precum și al volumului al XIII-lea, dedicat sărbătorilor din perioada Triodului și a Penticostarului;

▶ Aprobarea proiectului de text al Acatistului și al Paraclisului Sfântului și Dreptului Lazăr și includerea acestuia în cărțile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române;

▶ Ridicarea la rang de Arhiepiscopie a Episcopiei Ortodoxe Române a Marii Britanii, cu titulatura de Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Marii Britanii și Irlandei de Nord, pentru a răspunde astfel realităților și necesităților pastoral-misionare și a grijii părințești manifestate față de credincioșii din această eparhie.

**Biroul de Presă al Patriarhiei
Române**
(Sursa: *basilica.ro*)

Hotărâri din cadrul Ședințelor de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor

În ședințele de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor se analizează activitățile săptămânale desfășurate de sectoarele eparhiei noastre și se iau decizii care să faciliteze împlinirea proiectelor propuse. Cuvântul Sfântului Apostol Pavel „bucurându-mă și văzând buna voastră rânduială” (Col. 2, 5) exprimă duhul acestor întâlniri, menite să evalueze, să îndrepte, dacă este cazul, și să ajute la punerea în practică a proiectelor misionare, pastorale, culturale, filantropice sau de altă natură. În această secțiune vă prezentăm o sinteză a principalelor hotărâri luate în cadrul ședințelor din perioada iulie-august 2024.

► S-a aprobat **acordarea unor ajutoare financiare** în valoare de 181.000 de lei, **următoarelor unități de cult**: Arhiepiscopia Chișinăului; Episcopia Basarabiei de Sud; Episcopia de Bălți; Mănăstirea „Sf. Ioan Iacob de la Neamț”, Crăiniceni, Protopopiatul Darabani; Parohia „Duminica Tuturor Sfinților”, Piatra Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț; Parohia „Sf. Dumitru” Dorohoi, Protopopiatul Dorohoi; Parohia „Sf. Gheorghe” Oanțu, com. Pângărați; Parohia „Sf. Ierarh Iosif cel Milostiv”, Chișinău; Parohia „Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv”, Bucium, Protopopiatul Iași II.

► Părintele Mitropolit Teofan a binecuvântat **hirotonia** dlui Constantin Butilă, care a promovat examenul de capacitate preotească, sesiunea august 2023, pe seama Parohiei „Sf. M. Mc. Gheorghe” Hăbășești, Protopopiatul Pașcani.

► Ca recunoaștere a muncii asidue depuse în slujirea Bisericii și pentru a încuraja activitatea slujitorilor Bisericii, clericilor cu merite deosebite și cu pregătire teologică corespunzătoare, în Ședințele de Permanență din 4 iulie și 8 august 2024, s-a aprobat **acordarea de**

ranguri și distincții bisericești, după cum urmează:

La treapta de **Iconomi** au fost avansați: pr. Constantin Leonte, Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Talpa, com. Blândești, Protopopiatul Botoșani; pr. Costică Cristian Cripner, Parohia „Sf. Mc. Dimitrie”, Măndrești, com. Ungheni, Protopopiatul Săveni; pr. Cristian Bozariu, Parohia „Sf. Cuv. Parascheva” Ion Neculce, com. Ion Neculce, Protopopiatul Pașcani.

Distincția de **Iconomi stavrofori** s-a acordat: pr. Constantin Gălbău, Parohia „Nașterea Maicii Domnului” Străteni, com. Lozna,

Protopopiatul Dorohoi; pr. Cristian Irimia, Parohia „Sf. Trei Ierarhi” Podolenii de Jos, com. Cozmești, Protopopiatul Iași II; pr. Gheorghe-Cezar Iețcu, Parohia „Sf. Gheorghe” Petru Vodă, com. Poiana Teiului, Protopopiatul Ceahlău; pr. Ionuț Lupei, Parohia „Sf. Ap. Petru și Pavel” Poiana, com. Negrești, Protopopiatul Tg. Neamț; pr. Mihai Axinte, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Epureni, Protopopiatul Săveni; pr. Ștefan Bârsan, Parohia „Sf. Proroc Daniel” și „Sf. Mc. Ioan Valahul” CUG, Iași, Protopopiatul Iași II.

► **Ordinul Crucea Moldavă** s-a acordat pr. Constantin Macuc, Parohia „Sf. Gheorghe” Săveni, Protopopiatul Săveni.

Ordinul Crucea Sf. Ier. Dosoftei s-a acordat pr. Eugen Lăzărescu, Parohia „Sf. Voievozi” Hudești, com. Hudești, Protopopiatul Darabani.

► **Distincția Crucea Sf. Ier. Iosif cel Milostiv** s-a acordat pr. Anton Pintilie, Parohia „Adormirea Maicii Domnului” Tarcău, com. Tarcău, Protopopiatul Piatra Neamț.

CUPRINS

Evenimente

Tămăduirea omului – Înaltpreasfințitul Părinte Ierótheos Vlachos, Mitropolit de Nafpaktos și Sfântul Vlasie	2
Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor	4
Protosinghelul Stelian Boaru, de la Mănăstirea Râșca, a trecut la Domnul	7

Activități culturale

Obiectele Sfântului Ierarh Pahomie de la Gledin, Episcopul Romanului, au fost expuse la Muzeul Metropolitan Iași	9
Protosinghelul Nicodim Mândiță a fost pomenit la Mănăstirea Agapia, la 49 de ani de la trecerea la cele veșnice	8

A VII-a ediție a Masterclass-ului Internațional de Cânt Bizantin s-a derulat la Iași	9
<i>Viață lăuntrică</i> <i>Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav, și Domnul îl va ridica...</i> Grija față de cei suferinzi reflectată în Ortodoxie	14
Probleme psihice la vârsta maturității	15

Documente

Noile hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române	21
Hotărâri din cadrul Ședințelor de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor	22

Comitetul redacțional:

Președinte:

IPS TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Vicepreședinte:

PS NICHIFOR

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

Membri:

Pr. conf. univ. dr. Cezar HÂRLĂOANU
(decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA
(director al Școlii Doctorale)

Cătălin JECKEL
(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Pr. dr. Ioan-Lucian Radu
director (Editura și Tipografia Doxologia)

Daniel Ciobanu
redactor-șef (Editura Doxologia)

Drd. Gheorghîță-Mădălin Ceobanu
redactor-coordonator

Pr. Silviu Cluci
Flavius Popa
Oana Nechifor
Constantin Comici
Lucian Ducan
fotoreporteri

Pr. asist. univ. dr. Gabriel Piște
Cristi Reuț
Lia Gociu
corectori

Leonard Lunguleac
DTP-Prepress

Sursă informații: doxologia.ro și basilica.ro

Adresa redacției:

Iași, 700038

Str. Cuza-Vodă, nr. 51

(în incinta Mănăstirii Golia)

Tel.: 0374 704804

ISSN 1221-4884

www.edituradoxologia.ro; e-mail: editura@doxologia.ro

Tiparul executat la Tipografia Doxologia Iași